

Työperäinen syyhytartunta

Syyhyepidemioita voi esiintyä sairaalaosastoilla, pitkäaikaishoitolaitoksissa, päiväkodeissa, kouluissa, vastaanottokeskuksissa ja asunnottomien majoituspaikoissa. Laitosolosuhteissa syyhypunkki voi levitä ihokosketuksella asukkaasta toiseen suoraan tai henkilökunnan välityksellä. Syyhyn tarttumiseen vaaditaan toistuva tai läheinen ihokontakti kuten samassa taloudessa asuminen tai samassa sängyssä nukkuminen. Syyhy ei yleensä tartu pelkästään kättelemällä tai halaamalla. Syyhypunkki voi tarttua myös pintojen ja tekstiilien välityksellä (esim. vaatteet, lakanat, huonekalut), mutta tämä on harvinaisempaa.

Jos yksikössä ilmenee syyhyepidemia, tulee yksikön esihenkilön olla heti yhteydessä oman alueensa työsuojelupäällikköön!

Syyhyn keskeisin oire eli ihon kutina alkaa noin kuukauden (3–6 viikon) kuluttua tartunnasta. Kertaalleen hoidetun potilaan uudessa tartunnassa oireet kehittyvät nopeammin muutamassa päivässä. Syyhyyn liittyvä kutina on tavallisesti voimakkainta öisin. Iholla voi esiintyä punkin käytäviä, näppylöitä, vesirakkuloita ja raapimajälkiä. Syyhy ei yleensä esiinny kasvoissa lukuun ottamatta lapsia ja immuunipuutteisia henkilöitä, joilla tämä voi olla mahdollista.

Jos työntekijä epäilee saaneensa syyhytartunnan työssä, tulee hakeutua viipymättä työterveyshuoltoon, jotta saa hoidon ja ammattitautidiagnoosin. Ammattitaudiksi syyhy voidaan todeta vain sairastuneella. Diagnosoidun syyhytartunnan lääkehoidon korvaa työnantajan vakuutus. Jos on pelkästään *altistunut* tartunnalle, kyse ei ole ammattitaudista eikä hoitoa siksi korvata.

Kun työntekijällä todetaan työperäinen syyhytartunta:

- Työntekijä tekee työturvallisuuspoikkeamailmoituksen (HaiPro), johon valitaan ”kyllä” kohtaan ”Onko oltu yhteydessä työterveyshuoltoon tai aiheutuiko muuta sairaanhoidon tarvetta?”
- Esihenkilö käsittelee ilmoituksen asianmukaisesti ja välittää ilmoituksen vakuutusyhtiöön.
- Esihenkilö ilmoittaa altistumisesta [alueensa työsuojelupäällikölle](#). Työsuojelupäällikkö täyttää ammattitautiepäilyilmoituksen vakuutusyhtiölle.

Työntekijän lähipiirin suojaaminen tartunnalta

Suositus on, että kaikki perheenjäsenet ja muut lähikontaktit, jotka ovat voineet saada tartunnan, hoidetaan samanaikaisesti (esim. eri osoitteessa asuva kumppani, uusperheen toinen perhekunta). Työntekijän työyksikön taloudesta vastaava viranhaltija päättää korvaako työnantaja perheenjäsenten lääkehoidon.

Läkehoidon lisäksi tulee huomioida kotona tehtävät muut syyhytartunnan leviämistä ehkäisevät toimenpiteet, esimerkiksi vaatteiden käsittelyyn ja siivoukseen liittyen. Lisäohjeistusta ehkäisevistä toimenpiteistä löytyy [täältä](#).